17.2.2025

Eduskunnan maa-ja metsätalousvaliokunta

mmv@eduskunta.fi

U 2/2025 vp

Lausunto valtioneuvoston kirjelmästä eduskunnalle muutoksista yhteisen maatalouspolitiikan asetuksiin koskien viljelijöiden aseman vahvistamiseksi elintarvikeketjussa

SLC haluaa lausua seuraavaa liittyen valtioneuvoston kirjelmään:

Ehdotuksen sisältö

EU:n maatalouden tulevaisuutta koskevassa strategisessa keskustelussa vaadittiin parannuksia viljelijöiden asemaan arvoketjussa. Raportin suosituksissa viitataan erityisesti 1) sopimuksiin, joiden osalta kehotetaan tarkastelemaan tuotantokustannuksia ja hintoja koskevia tietoja, ja mahdollisuuteen aloittaa neuvottelut uudelleen jos kustannukset nousevat poikkeuksellisesti. Suosituksissa mainitaan myös 2) sovittelumekanismin merkitys jos kustannukset nousevat poikkeuksellisesti ja 3) viljelijäyhteistyön osalta mm niiden hyväksi kohdennetun tuen vahvistaminen. Tämän lisäksi koetaan myös tärkeäksi 4) tukea kestävien uusien liiketoimintamallien kehittymistä, esimerkiksi ns lyhyet toimitusketjut (Short Food Supply Chains, SFSC).

Kommission ehdotus tarjoaisi viljelijäyhteistyön vahvistamisen osalta myös Suomen hedelmä- ja vihannesalan tuottajaorganisaatioille mahdollisuuden korotettuun EU:n taloudelliseen tukeen jäsenvaltioiden määrittelmien epäsuotuisten sääolojen, kasvitautien ym osalta. Vuodesta 2025 alkaen suorien tukien määrärahoista voisi jakaa 6 % muiden alojen tuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmien tukemiseen. Nykyisin on mahdollista siirtää enintään 3 %.

SLC:n kanta

SLC kannattaa näitä ehdotuksia mutta niiden käytännön toteutusta olisi hyvä tarkastella ja selvittää tarkemmin yhteistyössä ruokaketjun eri osapuolten välillä kun on kyse sopimuksista niiden kestosta ja sovittelumekanismista. Tämä prosessi olisi hyvä käynnistää mahdollisimman nopeasti. Eri tuotantoalat eroavat toisistaan, joten tätä kannattaa tarkastella kokonaisvaltaisesti. Selkeänä tavoitteena pitää kuitenkin olla tuottajien aseman vahvistaminen ruokaketjussa.

Hyvää ehdotuksessa on myös että tuottajaorganisaatioiden, mukaan lukien osuuskuntien toimintaa ja organisaatioiden jäsenten yhteistoimintaa halutaan helpottaa.

Rikard Korkman
asiamies, Svenska lantbruksproducenterns centralförbund SLC r.f.